

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
CYFARFOD:	CYNGOR SIR
DYDDIAD:	8 MEDI 2020
TEITL YR ADRODDIAD:	TREFNIADAU CYDBWYSEDD GWLEIDYDDOL O FEWN Y CYNGOR
ADRODDIAD GAN:	PENNAETH GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD
PWRPAS YR ADRODDIAD:	I ADOLYGU CYDBWYSEDD GWLEIDYDDOL AR BWYLLGORAU

1.0 Mae angen i'r Cyngor adolygu trefniadau cydbwysedd gwleidyddol ei Bwyllgorau yn flynyddol. Ar hyn o bryd, mae 1 sedd wag yn y Cyngor o ganlyniad i farwolaeth diweddar y Cynghorydd S Redmond. Mae'r holl isetholiadau wedi eu hatal tan 2021 yn unol â deddfwriaeth ddiweddar o ganlyniad i'r pandemig.

2.0 Mae Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 yn nodi'r prif egwyddorion mewn perthynas â chydbwysedd gwleidyddol, sef:

“(a) nad yw'r holl seddau ar y corff yn cael eu dyrannu i'r un grŵp gwleidyddol;

(b) bod mwyafrif y seddau ar y corff yn cael eu dyrannu i grŵp gwleidyddol penodol os yw nifer y bobl sy'n perthyn i'r grŵp hwnnw yn fwyafrif o aelodaeth yr Awdurdod;

(c) yn amodol ar (a) a (b) uchod, mae nifer y seddau ar bwyllgorau cyffredin Awdurdod perthnasol, sy'n cael eu dyrannu i bob plaid wleidyddol, â'r un gyfran o gyfanswm yr holl seddau ar y pwyllgorau cyffredin o'r Awdurdod hwnnw fel sy'n deillio o nifer yr aelodau o'r grŵp hwnnw i aelodaeth yr Awdurdod; ac

(d) yn amodol ar baragraffau (a) i (c) uchod, bod nifer y seddau ar y corff sy'n cael eu dyrannu i bob grŵp gwleidyddol â'r un gyfran â nifer yr holl seddau ar y corff hwnnw ac sy'n deillio o nifer yr aelodau o'r grŵp hwnnw sy'n aelodau o'r Awdurdod.”

3.0 Mae'r sefyllfa o ran Aelodaeth o Grwpiau fel â ganlyn:

Plaid Cymru	- 14
Llafur Cymru	- 2
Y Grŵp Annibynnol	- 7
Grŵp Annibynwyr Môn	- 6 (Yn cynnwys un Aelod o'r Democratiaid Rhyddfrydol)
Sedd Wag	- 1

4.0 Mae'r matrices sydd wedi'i atodi yn nodi'r hawl i seddi ar bob Pwyllgor.

5.0 Cyfanswm nifer y seddi i'w dyrannu yw 113.

6.0 Yn amlwg, oni bai fod modd dod i ganlyniad lle mae seddau cyfan yn cael eu dyrannu, bydd ffractsiynau o seddi yn golygu na fydd modd cydymffurfio yn union. Fodd bynnag, mae angen sicrhau'r gydymffurfiaeth gorau posibl yn seiliedig ar y

ffigyrau a'r egwyddorion a nodir ym mharagraff 2 uchod.

- 7.0** Gall pob grŵp gwleidyddol ar y Cyngor ond ddyrannu'r seddau maent yn eu derbyn o dan y trefniadau cydbwysedd gwleidyddol i'w haelodau eu hunain ac ni allant eu dyrannu i Gynghorwyr nad ydynt yn Aelodau o'r un blaid wleidyddol.
- 8.0 Wedi'i atodi, mae'r Matrics sy'n nodi'r hawl cyffredinol i seddau ar Bwyllgorau.
- 9.0 Mae cyfanswm yr hawl i'r Grŵp Annibynwyr Môn wedi gostwng (3) sedd o ganlyniad i'r sedd wag.
- 10.0 Yn unol â'r protocolau rheolaeth gwleidyddol, mae Arweinyddion Grwpiau wedi eu hymgyngori â nhw mewn perthynas â'r trefniadau rheolaeth wleidyddol.

8.0 Argymhellion:-

- (i) Gofynnir i'r Cyngor gadarnhau'r trefniadau cydbwysedd gwleidyddol a nifer y seddau a ddyrennir i bob un o'r Grwpiau yn unol â Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989.
- (ii) Bod Arweinyddion Grwpiau yn hysbysu Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd cyn gynted â phosibl os oes unrhyw newidiadau i Aelodaeth Grwpiau ar Bwyllgorau.

Huw Jones
Pennaeth Gwasanaethau
Democrataidd
14/7/20

Gorffennaf/July 2020

Balans ar y Cyngor Sir Balance on County Council	
Plaid Cymru Party of Wales	14
Llafur Cymru Welsh Labour	2
Y Grwp Annibynnol	7
Annibynwyr Mon Anglesey Independents	6
Sedd Wag Vacant seat	1
	30

PWYLLGORAU CRAFFU A THROSOLWG SCRUTINY AND OVERVIEW COMMITTEES			
Pwyllgorau Committees	Partneriaeth Partnership	Corfforaethol Corporate	Cyfanswm Craffu Total Scrutiny
Aelodaeth Membership	10	10	20
	4.6667 5	4.66667 5	9.333333333 10
	0.6667 1	0.66667 1	1.333333333 2
	2.3333 2	2.33333 2	4.666666667 4
	2 2	2 2	4 4
	0.3333 0	0.33333 0	0.666666667 0
	10 10	10 10	20 20

ALLWEDD	KEY
<i>Chwith uchaf, italic = hawl ffracsiynol damcaniaethol</i>	
<i>Top left, italic, theoretical fractional entitlement</i>	
Dde isaf, arferol = awgrym rhif llawn	
Bottom right, normal = whole number suggestion	

Pwyllgorau Committees	LLED-FARNWROL QUASI-JUDICIAL								PWYLLGORAU ERAILL Y CYNGOR OTHER COMMITTEES OF THE COUNCIL						Cyfanswm Eraill Total Others
	Cynllunio a Gorchmynion Planning and Orders	Archwilio Audit	Gwasanaethau Democratiaidd Democratic Services	Penodiadau Appointments	Ymchwilio Investigation	Disgyblu Disciplinary	Apeliadau Appeals	Trwyddedu Licensing	CYSAG SACRE	Cynllunio Joint	ar y cyd Planning	Tal a Graddio Pay and Grading	Penodi Safonau Standards Appointing	Is-Bwyllgor Indemniadau sub-Committee	
Aelodaeth Membership	11	8	10	10	3	3	10	11	6		7	6	3	5	93
Plaid Cymru Party of Wales	5.13333 5	3.73333 4	4.66667 5	4.66667 5	1.4 1	1.4 1	4.66667 5	5.133333333 5	2.8 3		3	2.8 3	1.4 1	2.333333 2	43.4 43
Llafur Labour	0.73333 1	0.53333 0	0.66667 1	0.66667 1	0.2 0	0.2 0	0.66667 1	0.733333333 1	0.4 1		0	0.4 1	0.2 0	0.333333 1	6.2 8
Grwp Annibynnol Independent Group	2.56667 2	1.86667 2	2.33333 2	2.33333 2	0.7 1	0.7 1	2.333333 2	2.56666667 2	1.4 1		2	1.4 1	0.7 1	1.166667 1	21.7 20
Annibynwyr Mon Anglesey Independents	2.2 2	1.6 2	2 2	2 2	0.6 1	0.6 1	2 2	2.2 2	1.2 1		2	1.2 1	0.6 1	1 0	18.6 19
Sedd Wag/vacant seat	0.36667 0	0.26667 0	0.33333 0	0.33333 0	0.1 0	0.1 0	0.333333 0	0.36666667 0	0.2 0		0	0.2 0	0.1 0	0.166667 0	3.1 3
	11 10	8 8	10 10	10 10	3 3	3 3	10 10	11 10	6 6		7 7	6 6	3 3	5 4	93 93

CYFANSWM LLAWN	
GRAND TOTAL	113
	52.73333333
	53
	7.533333333
	10
	26.36666667
	24
	22.6
	23
	3.766666667
	3
	113
	113